

Z A K O N

O AMBALAŽI I AMBALAŽNOM OTPADU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi zaštite životne sredine koje ambalaža mora da ispunjava za stavljanje u promet, upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom, izveštavanje o ambalaži i ambalažnom otpadu, ekonomski instrumenti, kao i druga pitanja od značaja za upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom.

Odredbe ovog zakona primenjuju se na uvezenu ambalažu, ambalažu koja se proizvodi, odnosno stavlja u promet i sav ambalažni otpad koji je nastao privrednim aktivnostima na teritoriji Republike Srbije, bez obzira na njegovo poreklo, upotrebu i korišćeni ambalažni materijal.

Izuzeci od primene

Član 2.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na kontejnere i velika sredstva za pakovanje – IBC koji se koriste za drumski, železnički, vodni ili vazdušni međunarodni transport.

Cilj zakona

Član 3.

Cilj ovog zakona je da u skladu sa načelom održivog razvoja obezbedi:

- 1) očuvanje prirodnih resursa;
- 2) zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi;
- 3) razvoj savremenih tehnologija proizvodnje ambalaže;
- 4) uspostavljanje optimalnog sistema upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom u skladu sa načelom podele odgovornosti;
- 5) funkcionisanje tržišta u Republici Srbiji;
- 6) prevenciju stvaranja trgovinskih prepreka, izbegavanje poremećaja i ograničenja u konkurenciji.

Osnovna načela

Član 4.

Osnovna načela upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom jesu:

- 1) podele odgovornosti svih privrednih subjekata u skladu sa načelom „zagađivač plaća” tokom životnog ciklusa proizvoda;
- 2) sprečavanje, odnosno smanjenje stvaranja ambalaže i ambalažnog otpada, kao i njihove štetnosti po životnu sredinu;
- 3) ponovna upotreba ambalaže, reciklaža i drugi oblici ponovnog iskorišćenja i smanjenje konačnog odlaganja ambalažnog otpada;

- 4) dobrovoljno sporazumevanje o upravljanju ambalažnim otpadom.

Značenje pojmova

Član 5.

Pojmovi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) *ambalaža* jeste proizvod napravljen od materijala različitih svojstava, koji služi za smeštaj, čuvanje, rukovanje, isporuku, predstavljanje robe i zaštitu njene sadržine, a uključuje i predmete koji se koriste kao pomoćna sredstva za pakovanje, umotavanje, vezivanje, nepropusno zatvaranje, pripremu za otpremu i označavanje robe. Ambalaža može biti:

- primarna ambalaža kao najmanja ambalažna jedinica u kojoj se proizvod prodaje konačnom kupcu;

- sekundarna ambalaža kao ambalažna jedinica koja sadrži više proizvoda u primarnoj ambalaži sa namenom da na prodajnom mestu omogući grupisanje određenog broja jedinica za prodaju, bez obzira da li se prodaje krajnjem korisniku ili se koristi za snabdevanje na prodajnim mestima. Ova ambalaža se može ukloniti sa proizvoda bez uticaja na njegove karakteristike;

- tercijarna (transportna) ambalaža namenjena za bezbedan transport i rukovanje proizvoda u primarnoj ili sekundarnoj ambalaži. Ova ambalaža ne obuhvata kontejnere za drumski, železnički, vodni ili vazdušni transport.

2) *jednokratna ambalaža* je ambalaža koja je projektovana radi korišćenja samo jednom;

3) *povratna ambalaža* je ambalaža koja se, nakon vraćanja od strane potrošača, ponovno upotrebljava za istu namenu;

4) *ambalažni materijal* je materijal različitog svojstva od koga se pravi ambalaža;

5) *ambalažni otpad* jeste svaka ambalaža ili ambalažni materijal koji ne može da se iskoristi u prvobitne svrhe, izuzev ostataka nastalih u procesu proizvodnje;

6) *komunalni ambalažni otpad* jeste otpad od primarne i sekundarne ambalaže koji nastaje kao otpad u domaćinstvima (kućni otpad) ili u industriji, zanatskim delatnostima, uslužnim ili drugim delatnostima (komercijalni otpad), a koji je sličan otpadu iz domaćinstva u pogledu njegove prirode ili sastava i sakuplja se sa određene teritorijalne celine, u skladu sa zakonom;

7) *ambalažni otpad koji nije komunalni otpad* je otpad od primarne, sekundarne ili tercijarne ambalaže koji nastaje kao otpad u procesu proizvodnje, maloprodaji, uslužnim i drugim delatnostima koji nije sakupljen kroz sistem sakupljanja koji organizuje javno komunalno preduzeće, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik (u daljem tekstu: komunalno preduzeće);

8) *upravljanje ambalažnim otpadom* jeste planiranje i organizovanje aktivnosti vezanih za sakupljanje, transport, skladištenje, tretman i odlaganje ambalažnog otpada, uključujući nadzor nad tim aktivnostima i brigu o postrojenjima za upravljanje otpadom posle zatvaranja;

9) *prevencija (sprečavanje)* jeste smanjenje sadržaja opasnih materija u materijalu i supstancama na nivou procesa proizvodnje, stavljanja u promet, distribuciji, korišćenju i u fazi uklanjanja, posebno usavršavanjem proizvoda i razvojem savremenih tehnologija;

10) *ponovna upotreba* jeste svaka operacija kojom se ambalaža, koja je tako planirana i projektovana da obavi minimalan broj pražnjenja i punjenja tokom upotrebe (višeputna upotreba), ponovo napuni ili upotrebi za istu namenu za koju je planirana, sa ili bez pomoćnih sredstava prisutnih na tržištu koja omogućavaju da se ambalaža ponovo napuni. Ponovo upotrebljena ambalaža postaje otpad ako se duže vreme ponovo ne upotrebi;

11) *komponenta ambalaže* je deo ambalaže koji se može ručno ili jednostavnim fizičkim postupkom odvojiti;

12) *funkcionalna jedinica ambalaže* podrazumeva više komponenata spojenih zajedno u obliku koji krajnji korisnik koristi;

13) *kompletan sistem pakovanja* podrazumeva primarnu, sekundarnu i tercijarnu ambalažu, tj. krajnji oblik pakovanja koji proizvođač distribuira isporučiocu;

14) *sastavni deo ambalaže* je deo od koga je izrađena ambalaža ili njena komponenta koji se ne može odvojiti ručno ili jednostavnim fizičkim putem;

15) *višeslojna ambalaža* je ambalaža sačinjena od različitih materijala koji se ne mogu odvojiti ručno;

16) *ponovno iskorišćenje* je bilo koji postupak ili metoda iskorišćenja u smislu propisa kojima se uređuje upravljanje otpadom;

17) *reciklaža ambalažnog otpada* je ponovna prerada ambalažnog otpada u okviru proizvodnog procesa za prvobitnu namenu ili za ostale namene, uključujući organsku reciklažu a isključujući iskorišćenje u energetske svrhe;

18) *iskorišćenje ambalažnog otpada u energetske svrhe* je korišćenje ambalažnog otpada u direktnom spaljivanju sa ili bez prisustva druge vrste otpada sa primarnim ciljem iskorišćenja toplote;

19) *organski postupak reciklaže* jeste aerobni (proizvodnja komposta) ili anaerobni (proizvodnja biogasa), tretman biorazgradljivih delova ambalažnog otpada pod kontrolisanim uslovima i uz korišćenje mikroorganizama kojim se dobija kompost ili metan. Odlaganje otpada na specijalno projektovane deponije ne smatra se oblikom organske reciklaže;

20) *odlaganje ambalažnog otpada* je bilo koji postupak ili metoda postupanja sa ambalažnim otpadom kada ne postoje mogućnosti regeneracije, reciklaže, prerade, direktnog ponovnog korišćenja ili upotrebe kao alternativnog izvora energije, u skladu sa propisima kojima se uređuje upravljanje otpadom;

21) *subjekti upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom* jesu:

- proizvođač, kao pravno lice ili preduzetnik, koji proizvodi ambalažu;
- uvoznik, kao pravno lice ili preduzetnik, koji uvozi sirovine za proizvodnju ambalaže i ambalažu;
- paker/punilac, kao pravno lice ili preduzetnik, koji pakuje/puni ambalažu;
- isporučilac, kao pravno lice ili preduzetnik, koji stavlja u promet ambalažu ili upakovan proizvod, nezavisno od toga da li je to lice istovremeno i proizvođač, uvoznik, paker/punilac ili trgovac na veliko;
- sakupljač ambalažnog otpada, kao pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice, koje sakuplja razvrstani otpad;
- krajnji korisnik, kao potrošač koji, u svrhu krajnje potrošnje ili konzumacije upakovane robe, skida ambalažu sa robe ili je prazni tako da ona postaje ambalažni otpad ili trgovac na malo koji, u cilju dalje prodaje robe skida

ambalažu sa robe ili je prazni tako da ona postaje otpad sekundarne ili tercijarne ambalaže;

- krajnji snabdevač, kao lice koje snabdeva ambalažom ili upakovanom robom krajnjeg korisnika, nezavisno od toga da li je to lice istovremeno i proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac;

- prevoznik, kao pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice, koje vrši prevoz ambalažnog otpada;

- operater sistema upravljanja ambalažnim otpadom (u daljem tekstu: operater), kao privredno društvo ili drugo pravno lice koje upravlja postrojenjem ili ga kontroliše ili je ovlašćeno za donošenje ekonomskih odluka u oblasti upravljanja ambalažnim otpadom i na čije se ime izdaje dozvola za upravljanje ambalažnim otpadom;

22) *dobrovoljni sporazum* je pisani sporazum zaključen između Republike Srbije koju zastupa Vlada i zainteresovanih subjekata iz različitih privrednih grana, koji je otvoren za sve koji žele da pristupe i ispune uslove sporazuma radi postizanja nacionalnih ciljeva iz ovog zakona.

Primena propisa

Član 6.

Ambalažni otpad nastao u Republici Srbiji se sakuplja, transportuje, skladišti, tretira i odlaže pod uslovima i na način, propisan zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom, zakonom kojim se uređuje komunalna delatnost i ovim zakonom.

Na izdavanje dozvola za upravljanje ambalažnim otpadom primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje upravljanje otpadom, ako ovim zakom nije drukčije propisano.

Na ambalažu i ambalažni otpad primenjuju se i posebni propisi kojima se uređuje bezbednost i zdravlje ljudi, zdravstvena ispravnost upakovanog proizvoda, promet opasnih materija, kao i uslovi za transport proizvoda.

II. USLOVI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE KOJE AMBALAŽA MORA DA ISPUNJAVA ZA STAVLJANJE U PROMET

Stavljanje u promet

Član 7.

Ambalaža se može staviti u promet pod uslovom da ispunjava osnovne zahteve koji se odnose na proizvodnju i sastav ambalaže, njenu ponovnu upotrebu i ponovno iskorišćenje, uključujući pogodnost ambalaže za reciklažu.

Ministar nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: ministar) propisuje kriterijume za određivanje šta može biti ambalaža, sa primerima za primenu kriterijuma i utvrđuje listu srpskih standarda koji se odnose na osnovne zahteve (u daljem tekstu: srpski standardi).

Usaglašenost sa osnovnim zahtevima

Član 8.

Ambalaža je usaglašena sa osnovnim zahtevima za stavljanje u promet ukoliko je u skladu sa svim specifičnim zahtevima koji se odnose na:

- 1) proizvodnju ambalaže;
- 2) sastav ambalaže;
- 3) ponovnu upotrebu ambalaže;
- 4) ambalažu koja je ponovno iskoristiva reciklažom materijala;
- 5) ambalažu koja je ponovno iskoristiva kompostiranjem i biorazgradnjom;
- 6) ambalažu koja je ponovno iskoristiva u obliku energije.

Zahtevi iz stava 1. tačka 1) ovog člana primenjuju se na kompletan sistem pakovanja.

Zahtevi iz stava 1. tačka 2) ovog člana primenjuju se na komponentu ambalaže.

Zahtevi iz stava 1. tač. 3) do 6) ovog člana primenjuju se na funkcionalnu jedinicu ambalaže.

Proizvođač i uvoznik ambalaže dužan je da prilikom stavljanja ambalaže u promet ili upotrebe izda, odnosno obezbedi deklaraciju o usaglašenosti ambalaže sa zahtevima za stavljanje u promet, u skladu sa zakonom.

Ambalaža je usaglašena sa određenim specifičnim zahtevom ukoliko je proizvedena u skladu sa srpskim standardom sa liste standarda iz člana 7. stav 2. ovog zakona koji se odnosi na taj specifični zahtev.

Ukoliko ambalaža nije proizvedena u skladu sa srpskim standardom, usaglašenost ambalaže sa određenim specifičnim zahtevom može se dokazivati i na drugi odgovarajući način (tehnička specifikacija, tehnička dokumentacija sa izveštajima o ispitivanju i slično).

Specifični zahtevi za proizvodnju ambalaže

Član 9.

Ambalaža treba da bude proizvedena tako da njena zapremina i/ili težina materijala sadržanih u njoj bude ograničena na najmanju odgovarajuću meru uz održavanje nivoa:

- 1) bezbednosti i zdravstvene ispravnosti upakovanog proizvoda;
- 2) funkcionalnosti unutar lanca isporuke i upotrebe;
- 3) prihvatljivosti upakovanog proizvoda od strane potrošača.

Pri proizvodnji ambalaže identifikuje se kritično područje, odnosno područje ispod koga nije moguće dalje smanjenje upotrebljenih materijala.

Ako nijedno kritično područje nije identifikovano, ambalaža nije usaglašena za zahtevima za njenu proizvodnju.

Specifični zahtevi za sastav ambalaže

Član 10.

Ambalaža treba da bude proizvedena tako da ukupan nivo koncentracije olova, kadmijuma, žive i šestovalentnog hroma u ambalaži ili njenim komponentama ne prelazi propisanu graničnu vrednost.

Određivanje koncentracije teških metala, zavisno od materijala ambalaže ili njene komponente vrši se prema metodologiji utvrđenoj srpskim standardom.

Ambalaža treba da bude proizvedena tako da koncentracija opasnih materija u emisiji, pepelu i procednim vodama bude minimizirana.

Identifikacija prisustva opasnih materija u ambalaži ili njenim komponentama i mogućnost njihovog prisustva u emisiji, pepelu i procednim vodama sa deponija vrši se u skladu sa srpskim standardom.

Ako su identifikovane opasne materije u ambalaži ili njenoj komponenti koje se mogu ispustiti u životnu sredinu, ambalaža mora da zadovolji zahtev za njihovu minimizaciju na način utvrđen srpskim standardom.

Ministar propisuje graničnu vrednost ukupnog nivoa koncentracije olova, kadmijuma, žive i šestovalentnog hroma u ambalaži ili njenim komponentama, izuzetke od primene i rok za primenu granične vrednosti.

Specifični zahtevi za ponovnu upotrebu ambalaže

Član 11.

Fizičke i druge karakteristike ambalaže moraju biti takve da obezbede adekvatan kvalitet ambalaže i omoguće njenu ponovnu upotrebu za istu namenu tako da:

- 1) dizajn ambalaže omogućí ponovno punjenje ili utovar, kao i odgovarajući broj ciklusa punjenja ili pražnjenja;
- 2) se ambalaža može osposobiti za ponovno korišćenje uzimajući u obzir zaštitu zdravlja i zahteve bezbednosti;
- 3) na tržištu postoji dostupan sistem za ostvarivanje ponovne upotrebe (sakupljanje povratne ambalaže, ponovno punjenje ili utovar).

Identifikacija najpogodnijeg sistema ponovne upotrebe za određenu vrstu ambalaže, uzimajući u obzir specifične okolnosti njene nameravane upotrebe, vrši se na način utvrđen srpskim standardom.

Ambalaža koju nije moguće ponovo upotrebiti, kao ni ponovno iskoristiti putem reciklaže, biorazgradnje ili kontrolisanog spaljivanja, postaje ambalažni otpad namenjen za odlaganje u skladu sa zakonom.

Specifični zahtevi za ambalažu koja je ponovno iskoristiva reciklažom materijala

Član 12.

Ambalaža mora biti projektovana i proizvedena tako da kada postane ambalažni otpad omogućí reciklažu materijala upotrebljenih u proizvodnji te ambalaže u određenom masenom procentu. Vrednosti masenih procenata zavise od ambalažnog materijala.

Osnovni kriterijumi za ambalažu koja je pogodna za reciklažu utvrđeni su srpskim standardom i odnose se na:

- 1) kontrolu dizajna, sastava ambalaže i procesa njene izrade;
- 2) postojanje raspoložive tehnologije reciklaže;
- 3) ispuštanje u životnu sredinu, kao posledica procesa reciklaže.

Specifični zahtevi za ambalažu koja je ponovno iskoristiva kompostiranjem i biorazgradnjom

Član 13.

Ambalaža koja je ponovno iskoristiva kompostiranjem mora da bude proizvedena tako da kada postane ambalažni otpad taj otpad obrađen za potrebe kompostiranja ima takva biorazgradiva prirodna svojstva da ne sprečava odvojeni proces sakupljanja, kompostiranja ili aktivnost koja je tim procesom započeta.

Ambalaža koja je ponovno iskoristiva biorazgradnjom mora da bude proizvedena tako da kada postane ambalažni otpad, taj otpad treba da ima takva prirodna svojstva da može da bude podvrgnut fizičkom, hemijskom, termalnom ili biološkom raspadanju i da se većina gotovih komposta na kraju razloži u ugljen-dioksid, biomasu i vodu.

Ambalaža koja se sastoji od različitih komponenti smatra se pogodnom za kompostiranje ili biorazgradnju ako se komponente pogodne za kompostiranje mogu lako razdvojiti od komponenti koje nisu pogodne za kompostiranje ili ako su svi ambalažni materijali pogodni za kompostiranje.

Specifični zahtevi za ambalažu koja je ponovno iskoristiva u obliku energije

Član 14.

Ambalaža mora biti projektovana i proizvedena tako da ispunjava termodinamičke zahteve za dozvoljeno kontrolisano spaljivanje ambalažnog otpada uz iskorišćenje energije.

Specifikacija minimalne donje toplotne moći, kao i način određivanja toplotne dobiti, prikazuje se po metodologiji i postupku za primenu te metodologije koji su utvrđeni u odgovarajućem srpskom standardu ili po ekvivalentnoj metodologiji.

Identifikacija i označavanje

Član 15.

Ambalaža se identifikuje i označava prema prirodnim svojstvima ambalažnih materijala koji su korišćeni u njenoj proizvodnji da bi se olakšalo sakupljanje, ponovna upotreba i ponovno iskorišćenje, uključujući i reciklažu, kompostiranje, biorazgradnju i iskorišćenje u energetske svrhe.

Ambalaža nosi odgovarajuću oznaku ili na samoj ambalaži ili na etiketi, a ukoliko veličina ambalaže to ne dozvoljava, na priloženom uputstvu.

Oznaka ukazuje na vrstu materijala upotrebljenog u proizvodnji ambalaže, kao i na mogućnost ponovne upotrebe i reciklaže, ukoliko postoji.

Oznaka treba da bude jasna, vidljiva i lako čitljiva, odnosno izdržljiva i trajna, čak i kada je ambalaža otvorena.

Ministar propisuje način numerisanja, skraćenice i simbole na kojima se zasniva sistem identifikacije i označavanja ambalažnih materijala.

III. UPRAVLJANJE AMBALAŽOM I AMBALAŽNIM OTPADOM

Nacionalni ciljevi

Član 16.

Nacionalni ciljevi upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom utvrđuju se Planom smanjenja ambalažnog otpada (u daljem tekstu: Plan).

Plan sadrži nacionalne ciljeve koji se odnose na sakupljanje ambalaže i ambalažnog otpada, ponovno iskorišćenje i reciklažu ambalažnog otpada.

Prilikom proizvodnje i stavljanja u promet ambalaže, kao i postupanja sa ambalažnim otpadom, obavezno se uzimaju u obzir nacionalni ciljevi utvrđeni Planom, koji se odnose na:

- 1) količinu ambalažnog otpada koji je neophodno ponovno iskoristiti;
- 2) količinu sirovina u ambalažnom otpadu koje je neophodno reciklirati, a u okviru količine prerađenog ambalažnog otpada;
- 3) količinu pojedinih materijala u ukupnoj masi reciklažnih materijala u ambalažnom otpadu koje je neophodno reciklirati.

Plan donosi Vlada na predlog ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: ministarstvo) za period od pet godina.

Dobrovoljni sporazum

Član 17.

Dobrovoljni sporazum sadrži naročito:

- 1) specifične ciljeve i rokove za njihovo postizanje;
- 2) obavezu proizvođača, uvoznika, pakera/punilaca i isporučilaca da vrše periodični monitoring, dostavljaju izveštaj o postignutim rezultatima ministarstvu i o tome obavještavaju javnost;
- 3) obavezu ugovornih strana da vrše analizu rezultata, naročito u pogledu postignutog napretka u realizaciji specifičnih ciljeva iz dobrovoljnog sporazuma;
- 4) mere koje se preduzimaju u slučaju da proizvođači, uvoznici, pakeri/puniooci i isporučiooci ne postupaju u skladu sa dobrovoljnim sporazumom;
- 5) stupanje na snagu dobrovoljnog sporazuma;
- 6) druga pitanja od značaja za njegovo sprovođenje.

Na ambalažu koja je predmet depozitnog sistema i dobrovoljnog sporazuma primenjuju se odredbe režima propisanog dobrovoljnim sporazumom.

Dobrovoljni sporazum zaključuju Vlada i zainteresovani subjekti iz različitih privrednih grana (proizvođači, uvoznici, pakeri/puniooci i isporučiooci).

Dobrovoljni sporazum se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije.”

Preuzimanje otpada

Član 18.

Proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac dužan je da besplatno preuzme otpad od sekundarne ili tercijarne ambalaže na zahtev krajnjeg korisnika.

Krajnji korisnik koji nabavlja robu od proizvođača, uvoznika, pakera/punioca i isporučioaca može otpad od sekundarne ili tercijarne ambalaže ostaviti neposredno na mestu nabavke ili ga kasnije besplatno vratiti.

Odredba iz stava 2. ovog člana primenjuje se i na otpad od primarne ambalaže koja istovremeno vrši funkciju sekundarne ili tercijarne ambalaže.

Proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac dužan je da, na zahtev krajnjeg korisnika, besplatno preuzme ambalažni otpad koji nije komunalni otpad, a potiče od primarne ambalaže, ukoliko za takvu ambalažu nije propisan poseban način preuzimanja i sakupljanja.

Prostor za preuzimanje, sakupljanje, razvrstavanje i privremeno skladištenje ambalažnog otpada

Član 19.

Proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac dužan je da obezbedi određeni prostor za preuzimanje, sakupljanje, razvrstavanje i privremeno skladištenje ambalažnog otpada koji je, u skladu s članom 18. ovog zakona, preuzet ili je nastao njihovom delatnošću, ukoliko godišnja količina takvog ambalažnog otpada prelazi propisanu količinu.

U slučaju da godišnja količina ambalažnog otpada ne prelazi propisanu količinu proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac obezbeđuje postupanje sa ambalažnim otpadom u smislu odredbe člana 23. ovog zakona.

Ministar propisuje godišnju količinu ambalažnog otpada po vrstama tog otpada za koje se obavezno obezbeđuje prostor za preuzimanje, sakupljanje, razvrstavanje i privremeno skladištenje.

Komunalni ambalažni otpad

Član 20.

Krajnji korisnik je dužan da prikupi, skladišti, odloži ili prosledi komunalni ambalažni otpad, u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom i zakonom kojim se uređuje komunalna delatnost.

Krajnji korisnik je dužan da komunalni ambalažni otpad razvrstava i/ili odvojeno skladišti, tako da ne bude izmešan sa drugim otpadom, kako bi mogao da bude prosleđen ili vraćen, sakupljen, ponovo iskorišćen, prerađen ili odložen u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom.

Ambalažni otpad koji nije komunalni otpad

Član 21.

Zabranjeno je prosleđivanje ili vraćanje ambalažnog otpada koji nije komunalni otpad komunalnim preduzećima, osim kada za to postoji zaključen ugovor.

Krajnji korisnik mora da obezbedi da ambalaža i ambalažni otpad koji nije komunalni otpad, koji se prosleđuje ili vraća, ne bude zagađen opasnim ili drugim materijama koje nisu sadržane u upakovanoj robi, a koje čine ponovno iskorišćenje ili reciklažu nemogućom ili izvodljivom jedino po nesrazmerno višem trošku.

Ambalažni otpad koji je zagađen opasnim materijama

Član 22.

Krajnji korisnik, kao držalac otpada, mora da obezbedi da se sa ambalažnim otpadom, koji je zagađen opasnim ili drugim materijama koje nisu sastavni deo upakovane robe, postupa u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom.

Preuzimanje i sakupljanje ambalažnog otpada

Član 23.

Proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac dužan je za ambalažu koju stavlja u promet:

- 1) da obezbedi da komunalno preduzeće redovno preuzima komunalni ambalažni otpad;
- 2) da redovno preuzima i sakuplja ambalažni otpad koji nije komunalni otpad od krajnjih korisnika;
- 3) da obezbedi ponovno iskorišćenje, reciklažu ili odlaganje u skladu sa zakonom.

Obaveza iz stava 1. ovog člana ne primenjuje se na ambalažu koja je izvezena kao ambalaža ili upakovana roba.

Obaveze iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana primenjuje se i na trgovca na malo koji prodaje robu u primarnoj ambalaži koja nije komunalni otpad, osim ako za takvu ambalažu nije predviđen poseban način preuzimanja i sakupljanja.

Prenošenje obaveze na operatera

Član 24.

Proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac može da prenese svoju obavezu upravljanja ambalažnim otpadom, ugovorom koji zaključuje sa operaterom koji, u skladu sa zakonom, obavlja delatnosti upravljanja ambalažnim otpadom.

Operater je dužan da u ime proizvođača, uvoznika, pakera/punioca i isporučioaca:

- 1) obezbedi da komunalno preduzeće redovno preuzima komunalni ambalažni otpad;
- 2) redovno preuzima i sakuplja ambalažni otpad koji nije komunalni otpad od krajnjih korisnika;
- 3) obezbedi ponovno iskorišćenje, reciklažu ili odlaganje u skladu sa zakonom.

Za svaku vrstu ambalaže, za koju proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac iz člana 23. ovog zakona ili krajnji korisnik iz člana 27. ovog zakona, prenese svoju obavezu na operatera, taj operater je dužan da osigura upravljanje ambalažnim otpadom u celini (na svim nivoima stavljanja ambalaže i upakovane robe u promet i na području gde nastaje ambalažni otpad), u skladu sa zaključenim ugovorom.

Dozvola za sopstveno upravljanje ambalažnim otpadom

Član 25.

Proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac može sam da sakuplja ambalažni otpad koji nije komunalni otpad od krajnjih korisnika i da obezbedi njegovo ponovno iskorišćenje, reciklažu i odlaganje, ukoliko pre plasiranja robe na tržište, pribavi dozvolu ministarstva.

Uz zahtev za izdavanje dozvole lice iz stava 1. ovog člana podnosi:

- 1) dokaz o registraciji proizvođača, uvoznika, pakera/punioca ili isporučioca, kao i dokaz o registraciji podizvođača, ukoliko postoji;
- 2) plan upravljanja ambalažnim otpadom;
- 3) druge dokaze, po zahtevu ministarstva.

Plan upravljanja ambalažnim otpadom koji lice iz stava 1. ovog člana donosi za period od pet godina sadrži naročito podatke o:

- 1) vrsti ambalaže kojom sam upravlja;
- 2) načinu i učestalosti preuzimanja otpada koji nije komunalni otpad od krajnjeg korisnika;
- 3) vrsti i kapacitetu opreme, postrojenja i uređaja za sakupljanje, privremeno skladištenje, razvrstavanje ili drugim aktivnostima kojima se obezbeđuje ponovno iskorišćenje, reciklaža ili odlaganje ambalažnog otpada;
- 4) predviđenoj ukupnoj masi ambalažnog otpada koji treba prikupiti u toku godine i masi ambalažnih sirovina koje je neophodno reciklirati, u skladu sa nacionalnim ciljevima;
- 5) metodama i podizvođačima koji obezbeđuju ponovno iskorišćenje, reciklažu ili odlaganje sakupljenog ambalažnog otpada;
- 6) predviđenoj količini prerađenog ambalažnog otpada, kao i o količini pojedinih recikliranih materijala u skladu sa nacionalnim ciljevima.

Ministarstvo izdaje dozvolu iz stava 1. ovog člana na period od pet godina, ako na osnovu plana iz stava 3. ovog člana, utvrdi da su ispunjeni uslovi koji se tiču postizanja količine prerađene ambalaže i recikliranih sirovina, u skladu sa nacionalnim ciljevima.

Dozvola iz stava 1. ovog člana sadrži naročito: vrstu ambalažnog otpada koji treba sakupiti, količinu ambalažnog otpada koji treba ponovno iskoristiti i reciklirati, kao i količinu sirovina u ambalažnom otpadu predviđenu za reciklažu izraženu u procentima.

Promena uslova u dozvoli, odnosno revizija dozvole, može se vršiti u roku važenja dozvole.

Proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac može bez dozvole ministarstva da prikuplja ambalažni otpad, ukoliko se radi o sopstvenoj povratnoj ambalaži koja je vraćena od krajnjeg korisnika, a nije više pogodna za ponovnu upotrebu.

Dozvola se izdaje rešenjem koje je konačno.

Obaveze lica koje obezbeđuje sopstveno upravljanje ambalažnim otpadom

Član 26.

Proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac koji obezbeđuje sopstveno upravljanje ambalažnim otpadom dužan je da:

- 1) obezbedi da se ambalažni otpad koji preuzme ili prikupi u svakoj kalendarskoj godini ponovno iskoristi, reciklira ili odloži do kraja te kalendarske godine, tako da postigne utvrđene nacionalne ciljeve;
- 2) snosi troškove ponovnog iskorišćenja, reciklaže ili odlaganja ambalažnog otpada koji se, uprkos sistemu prikupljanja koji je sam uspostavio, pojavi u sistemu prikupljanja koji sprovodi operater;
- 3) putem obaveštenja na ambalaži koju stavlja u promet ili na drugi način, obavesti krajnjeg korisnika o mogućnosti da ambalažni otpad ostavi neposredno na mestu nabavke ili ga naknadno besplatno vrati krajnjem snabdevaču na mestu određenom za tu namenu.

Obaveze krajnjeg korisnika koji nema snabdevača

Član 27.

Krajnji korisnik koji uvozi ili kupuje ambalažu ili ambalažne sirovine za potrebe sopstvene delatnosti, a nema snabdevača, mora da obezbedi upravljanje tim ambalažnim otpadom koji nije komunalni otpad, tako što će zaključiti ugovor sa operaterom ili sam obezbediti ponovno iskorišćenje, reciklažu ili odlaganje ambalažnog otpada.

Odredbe čl. 25. i 34. ovog zakona primenjuju se na lice iz stava 1. ovog člana ukoliko sam obezbeđuje ponovno iskorišćenje, reciklažu ili odlaganje ambalažnog otpada.

Obaveze trgovca

Član 28.

Trgovac na veliko kao krajnji snabdevač i/ili trgovac na malo nije dužan da obezbedi propisano upravljanje ambalažnim otpadom ako se radi o ambalaži na kojoj postoji deklaracija prethodnog snabdevača o tome da on garantuje upravljanje ambalažnim otpadom ili ako se radi o ambalaži na kojoj postoji poseban znak putem koga operater garantuje da je ta ambalaža uključena u njegov sistem upravljanja ili ako se radi o ambalaži navedenoj u čl. 29. stav 1. i 30. st. 1. i 2. ovog zakona.

Deklaracija prethodnog snabdevača mora biti zabeležena na svakom računu ili fakturi za prodatu ili primljenu robu.

Izuzeci od primene u pogledu količine ambalaže

Član 29.

Proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac nije dužan da obezbedi propisano upravljanje ambalažnim otpadom, u smislu odredbe čl. 23. do 27. ovog zakona, ako ukupna količina ambalažnih sirovina, korišćenih za upakovanu robu koju stavljaju u promet, u toku jedne kalendarske godine ne prelazi propisanu količinu.

Odredba stava 1. ovog člana ne primenjuje se na ambalažu:

- 1) u koju je roba upakovana ili napunjena na mestu kupovine robe;

- 2) u koju su upakovane hemikalije u skladu sa propisima o hemikalijama;
- 3) u koju su upakovana sredstva za zaštitu bilja i drveća.

Ministar propisuje vrstu i količinu ambalaže iz stava 1. ovog člana.

Ambalaža sa dugim vekom trajanja i povratna ambalaža

Član 30.

Proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac nije dužan da obezbedi propisano upravljanje ambalažnim otpadom ako u promet stavlja ambalažu sa dugim vekom trajanja.

Proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac nije dužan da obezbedi propisano upravljanje ambalažnim otpadom, u smislu odredbe čl. 23. do 26. ovog zakona, ukoliko u promet stavlja povratnu ambalažu za koju je garantovan povraćaj kroz poseban sistem sakupljanja, a time svaki put i ponovna upotreba ili za nalepnice i etikete koje su stavljene u promet zajedno sa povratnom ambalažom, a masa tih nalepnica i etiketa ne prelazi 5% mase povratne ambalaže.

Ministar propisuje vrste ambalaže sa dugim vekom trajanja.

Uslovi za izdavanje dozvole operateru

Član 31.

Operater ne može da upravlja ambalažnim otpadom bez dozvole ministarstva.

Dozvola se izdaje operateru koji:

- 1) je registrovan za obavljanje delatnosti sakupljanja, odnošenja, ponovnog iskorišćenja, reciklaže ili odlaganja otpada u skladu sa zakonom kojim se uređuje klasifikacija delatnosti;
- 2) sam ili čiji podizvođač raspolaže opremom, postrojenjima i uređajima koji obezbeđuju upravljanje ambalažnim otpadom u skladu sa zakonom;
- 3) sam ili čiji podizvođač obezbeđuje uslove za ponovno iskorišćenje, reciklažu ili odlaganje ambalažnog otpada u skladu sa zakonom.

Odredbe člana 25. st. 3, 4, 5. i 6. ovog zakona koje se odnose na rok važenja plana upravljanja ambalažnim otpadom, rok važenja dozvole i njen sadržaj, promenu uslova u dozvoli i reviziju dozvole primenjuju se i na dozvolu koja se izdaje operateru.

Rešenje kojim se izdaje dozvola operateru je konačno.

Zahtev za izdavanje dozvole

Član 32.

Operater uz zahtev za izdavanje dozvole podnosi:

- 1) dokaz o registraciji operatera, kao i registraciji podizvođača;
- 2) plan upravljanja ambalažnim otpadom;
- 3) prikaz simbola ambalaže, ako postoji namera da se koristi u sistemu postupanja sa ambalažnim otpadom, a kao garancija postupanja sa ambalažnim otpadom u skladu sa ovim zakonom;
- 4) druge dokaze o ispunjavanju uslova iz člana 31. stav 2. ovog zakona.

Plan upravljanja ambalažnim otpadom

Član 33.

Plan upravljanja ambalažnim otpadom sadrži podatke o:

- 1) vrsti ambalaže za koju operater organizuje upravljanje u skladu sa ovim zakonom;
- 2) proizvođaču, uvozniku, pakeru/puniocu i isporučiocu iz člana 24. stav 1. ovog zakona i krajnjem korisniku iz člana 27. stav 1. ovog zakona koji je preneo svoju obavezu na operatera;
- 3) načinu i učestalosti preuzimanja komunalnog ambalažnog otpada od komunalnih preduzeća;
- 4) načinu i učestalosti preuzimanja ambalažnog otpada koji nije komunalni otpad od krajnjeg korisnika;
- 5) broju i lokaciji mesta za sakupljanje koje operater namerava da organizuje;
- 6) vrsti i kapacitetu opreme, postrojenja i uređaja za preuzimanje, sakupljanje, privremeno skladištenje, razvrstavanje otpada, odnosno o drugim aktivnostima kojima se obezbeđuje ponovno iskorišćenje, reciklaža i odlaganje;
- 7) predviđenoj ukupnoj masi ambalažnog otpada koji treba prikupiti u toku godine i masi ambalažnih sirovina koje je neophodno reciklirati, u skladu sa nacionalnim ciljevima;
- 8) predviđenim metodama i podizvođačima koji obezbeđuju ponovno iskorišćenje, reciklažu ili odlaganje prikupljenog ambalažnog otpada;
- 9) predviđenoj količini prerađenog ambalažnog otpada, kao i o količini sirovina u prerađenom i recikliranom ambalažnom otpadu, u skladu sa nacionalnim ciljevima;
- 10) mere zaštite od požara i druge mere, u skladu sa zakonom.

Oduzimanje dozvole

Član 34.

Ministarstvo će oduzeti dozvolu licu kome je, u skladu sa ovim zakonom, izdata dozvola za upravljanje ambalažnim otpadom, ako:

- 1) ne obezbedi upravljanje ambalažnim otpadom u skladu sa zakonom;
- 2) ne dostavi godišnji izveštaj o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom u skladu sa ovim zakonom;
- 3) ne ispuni obaveze u skladu sa nacionalnim ciljevima.

Centri za sakupljanje, razvrstavanje i privremeno skladištenje

Član 35.

Operater je dužan da organizuje jedan ili više centara za sakupljanje, razvrstavanje i privremeno skladištenje prikupljenog ambalažnog otpada, pri čemu će uzeti u obzir:

- 1) gustinu naseljenosti i količinu komunalnog ambalažnog otpada;

2) raspored mesta za sakupljanje ambalažnog otpada i količinu prikupljenog ambalažnog otpada koji nije komunalni otpad;

3) prostorni raspored i/ili udaljenost uređaja i postrojenja u kojima se prikupljeni ambalažni otpad reciklira, iskorišćuje energija ili na drugi način prerađuje ili odlaže;

4) mere zaštite od požara i druge mere, u skladu sa zakonom.

Operater je dužan da organizuje mesta za sakupljanje ambalažnog otpada koji nije komunalni otpad, na koja će krajnji korisnik donositi taj otpad, ako preuzimanje nije obezbeđeno direktno od krajnjeg korisnika ili krajnjeg snabdevača.

Ponovno iskorišćenje, reciklaža ili odlaganje

Član 36.

Operater je dužan da obezbedi da ambalažni otpad koji preuzme ili prikupi u toku svake kalendarske godine bude ponovno iskorišćen, recikliran ili odložen najkasnije do kraja naredne kalendarske godine tako da se postignu nacionalni ciljevi u pogledu količina prerađenog ambalažnog otpada i recikliranih sirovina, utvrđeni u dozvoli iz člana 31. ovog zakona.

Postrojenja za tretman i odlaganje otpada

Član 37.

Ponovno iskorišćenje, reciklaža i odlaganje ambalažnog otpada može se vršiti u postrojenjima za čiji rad je izdata propisana dozvola za tretman i/ili odlaganje otpada, u skladu sa uslovima predviđenim zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom i drugim propisima.

IV. IZVEŠTAVANJE O AMBALAŽI I AMBALAŽNOM OTPADU

Obaveštavanje javnosti

Član 38.

Operater je dužan da obaveštava javnost i krajnje korisnike o svrsi, ciljevima, načinu i mestu sakupljanja ambalaže, kao i mogućnostima ponovnog iskorišćenja i reciklaže ambalažnog otpada.

Lice iz stava 1. ovog člana vrši obaveštavanje javnosti grada, grada Beograda, odnosno opštine na čijoj teritoriji se nalazi mesto za prikupljanje putem sredstava javnog informisanja ili interneta, odnosno na uobičajen lokalni način.

Izveštaj proizvođača, uvoznika, pakera/punioca i isporučioaca

Član 39.

Proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac iz člana 23. ovog zakona dužan je da do 31. marta tekuće godine dostavi Agenciji za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: Agencija) izveštaj o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom u prethodnoj godini.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana sadrži naročito podatke o:

- 1) nazivu, adresi, delatnosti i šifri delatnosti;
- 2) količini i vrsti ambalaže stavljene u promet ili izvezene u drugu državu, odnosno uvezene za potrebe sopstvene delatnosti;

3) količini i vrsti ambalaže stavljene u promet za koju je obaveza upravljanja prenetu operateru;

4) količini i vrsti ambalaže stavljene u promet za koju sam obezbeđuje upravljanje ambalažnim otpadom;

5) ukupnoj količini i vrsti ambalažnog otpada koji nije komunalni otpad koji je sam preuzeo ili prikupio od krajnjih korisnika;

6) količini i vrsti pojedinih sirovina u preuzetom i prikupljenom ambalažnom otpadu, navedenom u stavu 2. tačka 5) ovog člana;

7) količini i vrsti ponovno iskorišćenog ili odloženog ambalažnog otpada, za svaki metod iskorišćenja ili odlaganja posebno;

8) količini sirovina koje su reciklirane, za svaku vrstu sirovine posebno;

9) druge propisane podatke.

Krajnji korisnik iz člana 27. ovog zakona dostavlja Agenciji izveštaj iz stava 1. ovog člana do 31. marta tekuće godine, koji sadrži podatke o vrsti i količini ambalaže koju je sam uvezao za sopstvene potrebe.

Izveštaj operatera

Član 40.

Operater je dužan da dostavi Agenciji izveštaj o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom u toku prethodne godine do 31. marta tekuće godine.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana sadrži naročito podatke o:

1) nazivu, adresi, delatnosti i šifri delatnosti proizvođača, uvoznika, pakera/punioca, isporučioca i krajnjeg korisnika, koji su operateru preneli svoju obavezu upravljanja ambalažnim otpadom;

2) količini ambalaže koju su lica iz stava 2. tačka 1) ovog člana stavila u promet, uvezla ili izvezla u drugu državu;

3) ukupnoj količini i vrsti komunalnog ambalažnog otpada koji je operater preuzeo od komunalnih preduzeća;

4) ukupnoj količini i vrsti ambalažnog otpada koji nije komunalni otpad koji je operater preuzeo ili sakupio od krajnjih korisnika;

5) količini i vrsti pojedinih sirovina u preuzetom i prikupljenom ambalažnom otpadu, odnosno koje su prerađene;

6) količini i vrsti ponovno iskorišćenog ili odloženog ambalažnog otpada, za svaki metod iskorišćenja ili odlaganja posebno;

7) druge propisane podatke.

Izuzetak od obaveze dostavljanja izveštaja

Član 41.

Trgovac iz člana 28. stav 1. ovog zakona, kao i lica iz čl. 29. stav 1. i 30. st. 1. i 2. ovog zakona nisu dužni da dostave godišnji izveštaj Agenciji.

Registar i izveštaj

Član 42.

Ministarstvo uspostavlja i vodi registar izdatih dozvola u skladu sa ovim zakonom.

Podaci upisani u registar iz stava 1. ovog člana su javni.

Agencija sastavlja i objavljuje svake godine izveštaj o količini proizvedene, uvezene i izvezene ambalaže i upravljanju ambalažnim otpadom u Republici Srbiji i dostavlja ga Ministarstvu.

Ministar propisuje sadržinu i način vođenja registra izdatih dozvola, kao i obrazac izveštaja iz čl. 39. i 40. ovog zakona.

V. EKONOMSKI INSTRUMENTI

Naknada za stavljanje ambalaže u promet

Član 43.

Isporučilac koji ambalažu ili upakovan proizvod stavlja u promet na teritoriji Republike Srbije, plaća naknadu.

Naknada iz stava 1. ovog člana određuje se prema vrsti, količini, sastavu i nameni ambalaže, materijalu od kojeg je ambalaža izrađena, kao i u odnosu na nacionalne ciljeve.

Sredstva ostvarena od naknade iz stava 1. ovog člana prihod su budžeta Republike Srbije i koriste se namenski za upravljanje otpadom preko Fonda za zaštitu životne sredine, u skladu sa zakonom.

Vlada propisuje bliže kriterijume za obračun naknade i oslobađanje od plaćanja naknade, obveznike plaćanja, visinu naknade, kao i način obračunavanja i plaćanja naknade.

Depozitni i kaucijski sistem

Član 44.

Vlada može uspostaviti depozitni sistem za jednokratnu ambalažu u slučaju kada se utvrdi da je to neophodno radi postizanja nacionalni ciljeva.

Krajnji snabdevač koji proizvod upakovan u jednokratnu ambalažu stavlja u promet, naplaćuje od krajnjeg korisnika depozit po jedinici prodajne ambalaže radi uspostavljanja sistema povraćaja iskorišćene jednokratne ambalaže.

Proizvođač ili uvoznik proizvoda koji je upakovan u povratnu ambalažu ustanovljava kaucijski sistem.

Krajnji snabdevač koji stavlja u promet proizvod upakovan u povratnu ambalažu dužan je da od krajnjeg korisnika naplati kauciju za ovu vrstu ambalaže.

Krajnji snabdevač dužan je da od krajnjeg korisnika prihvati jednokratnu i povratnu ambalažu.

Nakon povraćaja ambalaže iz stava 5. ovog člana krajnji snabdevač dužan je da vrati naplaćen depozit, odnosno kauciju krajnjem korisniku.

Vlada propisuje vrste jednokratne ambalaže za koje se uspostavlja depozitni sistem, način funkcionisanja tog sistema, visinu depozita i način njegove naplate.

Kaucija za hemikalije

Član 45.

Proizvođač ili uvoznik određene hemikalije dužan je da utvrdi iznos kaucije koju potrošač plaća za pojedinačnu ambalažu u koju je smeštena ta hemikalija.

Kaucija iz stava 1. ovog člana ne može biti manja od 10% ni veća od 30% od cene hemikalije koja je smeštena u ambalažu, osim za određenu ambalažu za koju ministar propisuje visinu kaucije.

Proizvođač i uvoznik hemikalije dužni su da, o sopstvenom trošku, od trgovca prikupe povratnu ambalažu u koju je bila smeštena ta hemikalija i nastao ambalažni otpad.

Ako kaucija prikupljena od strane trgovca ne može biti vraćena zbog prekida ili prestanka njegove delatnosti, proizvođač ili uvoznik hemikalije dužan je da od potrošača preuzme povratnu ambalažu u koju je bila smeštena ta hemikalija i vrati kauciju potrošaču.

Ministar propisuje:

- 1) za koje hemikalije je proizvođač ili uvoznik dužan da utvrdi kauciju za pojedinačnu ambalažu u koju je smeštena ta hemikalija;
- 2) visinu kaucije za određenu ambalažu zavisno od vrste ambalaže ili hemikalije koja je u nju smeštena.

Trgovac je dužan da naplati kauciju za pojedinačnu ambalažu u koju je smeštena hemikalija u iznosu utvrđenom u skladu sa ovim zakonom.

Trgovac je dužan da od potrošača prihvati povratnu ambalažu u koju je bila smeštena hemikalija i nastao ambalažni otpad kako bi ih predao proizvođaču ili uvozniku.

Po prihvatanju povratne ambalaže u koju je bila smeštena hemikalija i nastalog ambalažnog otpada, trgovac je dužan da potrošaču vrati naplaćenu kauciju.

Trgovac mora da ima dozvolu za obavljanje delatnosti sakupljanja i transporta ambalažnog otpada nastalog od ambalaže u koju je bila smeštena opasna hemikalija na koje se primenjuje zakon kojim se uređuje upravljanje otpadom.

Potrošač iz stava 7. ovog člana je dužan da trgovcu vrati povratnu ambalažu i nastao ambalažni otpad.

VI. NADZOR

Nadzor nad radom

Član 46.

Ministarstvo vrši nadzor nad radom Agencije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave, kao i ovlašćenih pravnih lica, u vršenju poverenih poslova, u skladu sa zakonom o upravljanju otpadom i ovim zakonom.

Inspekcijski nadzor

Član 47.

Inspekcijski nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih za njegovo izvršavanje vrši ministarstvo, ako zakonom o upravljanju otpadom i ovim zakonom nije drukčije propisano.

Autonomnoj pokrajini poverava se vršenje inspekcijskog nadzora nad aktivnostima upravljanja ambalažnim otpadom koji se obavlja na teritoriji autonomne pokrajine.

Inspekcijски nadzor vrši se preko inspektora za zaštitu životne sredine u okviru delokruga utvrđenog zakonom o upravljanju otpadom i ovim zakonom.

Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona koje se odnose na stavljanje ambalaže u promet vrši ministarstvo nadležno za trgovinu preko tržišnih inspektora.

Prava i dužnosti inspektora

Član 48.

U vršenju inspekcijskog nadzora nadležni inspektor ima pravo i dužnost da utvrđuje:

- 1) da li su ispunjeni uslovi za stavljanje ambalaže u promet;
- 2) da li je ambalaža propisno označena;
- 3) da li proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac ispunjava propisane obaveze;
- 4) da li trgovac na veliko kao krajnji snabdevač i/ili trgovac na malo ispunjava propisane obaveze u skladu sa zakonom;
- 5) da li se sakupljanje, transport, skladištenje, tretman i odlaganje ambalažnog otpada vrši na propisan način;
- 6) da li je proizvođač, uvoznik, paker/punilac, isporučilac ili krajnji korisnik koji je ambalažu uvezao ili kupio za potrebe sopstvene delatnosti pribavio dozvolu za sopstveno upravljanje ambalažnim otpadom, da li postupa u skladu sa tom dozvolom ili je svoju obavezu upravljanja ambalažnim otpadom preneo na operatera;
- 7) da li je operater pribavio dozvolu za upravljanje ambalažnim otpadom, odnosno da li je organizovao jedan ili više centara za sakupljanje, razvrstavanje i privremeno skladištenje ambalažnog otpada;
- 8) da li operater obaveštava javnost i krajnje korisnike o svrsi, ciljevima, načinu i mestu sakupljanja ambalaže, kao i mogućnostima ponovnog iskorišćenja i reciklaže ambalažnog otpada;
- 9) da li je proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac, odnosno operater podneo ministarstvu, u roku utvrđenom zakonom, godišnji izveštaj o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom;
- 10) da li trgovac isplaćuje kauciju, odnosno potrošač vrši povraćaj ambalaže;
- 11) da li proizvođač i uvoznik hemikalija ispunjavaju propisane obaveze;
- 12) da li se sprovode druge propisane mere, u skladu sa ovim zakonom.

Ovlašćenja inspektora

Član 49.

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora, inspektor je ovlašćen da:

- 1) da zabrani proizvođaču da stavlja u promet ambalažu koja ne ispunjava propisane uslove;
- 2) da naredi proizvođaču, uvozniku, pakeru/punioocu i isporučioocu da izvrši propisane obaveze;

3) da naredi proizvođaču, odnosno uvozniku da o svom trošku stavi odgovarajuću oznaku na ambalažu, etiketu ili na priloženo uputstvo;

4) da naredi proizvođaču da na primeren način na prodajnom mestu obaveštava trgovca i potrošača o bitnim svojstvima proizvoda i ambalaže, opasnim i štetnim supstancama koje oni sadrže, kao i načinu postupanja sa proizvodom i ambalažom kada postanu otpad;

5) naredi krajnjem korisniku, trgovcu na veliko kao krajnjem snabdevaču i/ili trgovcu na malo da izvrši propisane obaveze;

6) zabrani upravljanje ambalažnim otpadom licu koje nema dozvolu ministarstva;

7) da naredi licu koje upravlja ambalažnim otpadom da postupa u skladu sa zakonom;

8) naredi proizvođaču, uvozniku i trgovcu da ispunjava propisane obaveze u pogledu ambalaže u koju je smeštena hemikalija;

9) naredi izvršenje drugih obaveza propisanih ovim zakonom.

VII. NADLEŽNOST ZA REŠAVANJE O ŽALBI

Član 50.

O merama iz člana 49. ovog zakona nadležni inspektor donosi rešenje.

Na rešenje nadležnog inspektora može se izjaviti žalba ministru u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Žalba na rešenje nadležnog inspektora ne odlaže izvršenje rešenja.

Rešenje ministra po žalbi iz stava 3. ovog člana je konačno.

VIII. KAZNE NE ODREDBE

Prekršaji

Član 51.

Novčanom kaznom od 500.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo, preduzeće ili drugo pravno lice ako:

1) stavlja u promet ambalažu koja ne ispunjava propisane uslove (čl. 7. do 14);

2) ne označava ambalažu na propisan način (član 15);

3) otpad ne preuzima na propisan način (član 18. st. 1. i 4);

4) ne organizuje prostor za preuzimanje, sakupljanje, razvrstavanje i privremeno skladištenje ambalažnog otpada (član 19. stav 1);

5) ne postupa sa ambalažnim otpadom koji nije komunalni otpad na propisan način (član 21);

6) ne postupa sa ambalažnim otpadom koji je zagađen opasnim materijama na propisan način (član 22);

7) ne obezbedi preuzimanje, sakupljanje, ponovno iskorišćenje, reciklažu ili odlaganje ambalažnog otpada na propisan način (član 23);

8) ne obezbedi upravljanje ambalažnim otpadom u ime proizvođača, uvoznika, pakera/punioca i isporučioaca sa kojim je zaključio ugovor (član 24. stav 2);

9) upravlja ambalažnim otpadom koji nije komunalni otpad bez dozvole ministarstva i suprotno uslovima utvrđenim u dozvoli (član 25. stav 5);

10) ne postupa sa ambalažnim otpadom u skladu sa članom 26. ovog zakona;

11) ne upravlja ambalažnim otpadom koji nije komunalni otpad u skladu sa članom 27. ovog zakona;

12) upravlja ambalažnim otpadom bez dozvole ministarstva (član 31. stav 1);

13) ne organizuje centre za sakupljanje, razvrstavanje i privremeno skladištenje ambalažnog otpada u skladu sa članom 35. ovog zakona;

14) ne obezbedi ponovno iskorišćenje, reciklažu ili odlaganje ambalažnog otpada u skladu sa članom 36. ovog zakona;

15) ne obaveštava javnost i krajnje korisnike o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom (član 38);

16) ne dostavi Agenciji godišnji izveštaj o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom (član 39);

17) ne dostavi Agenciji godišnji izveštaj o upravljanju ambalažnim otpadom za koji je ugovorom preuzeo obavezu upravljanja (član 40);

18) ne naplati od krajnjeg korisnika depozit za jednokratnu ambalažu, odnosno kauciju za povratnu ambalažu, ne prihvati tu ambalažu od krajnjeg korisnika, nakon povraćaja ambalaže ne vrati krajnjem korisniku naplaćen depozit, odnosno kauciju (član 44);

19) ne utvrdi iznos kaucije koju potrošač plaća za ambalažu u koju je smeštena hemikalija ili iznos kaucije utvrdi suprotno ovom zakonu, ne prikupi od trgovca o sopstvenom trošku povratnu ambalažu u koju je bila smeštena hemikalija i nastali ambalažni otpad, ne prihvati povratnu ambalažu u koju je bila smeštena hemikalija i ne vrati kauciju potrošaču u slučaju prekida ili prestanka delatnosti trgovca (član 45. st. 1. do 4);

20) ne naplati kauciju za pojedinačnu ambalažu u koju je bila smeštena hemikalija u utvrđenom iznosu, ne prihvati povratnu ambalažu u koju je bila smeštena hemikalija i nastali ambalažni otpad kako bi ih predao proizvođaču ili uvozniku, odnosno po njihovom prihvatanju ne vrati potrošaču naplaćenu kauciju (član 45. st. 6. do 8).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana može se izreći novčana kazna u srazmeri sa visinom pričinjene štete ili neizvršene obaveze, vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet prekršaja, a najviše do dvadesetostrukog iznosa tih vrednosti.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu, preduzeću ili drugom pravnom licu novčanom kaznom od 25.000 do 50.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 1) do 7), 9) do 11), 16), 18), 19) i 20) ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 250.000 do 500.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 5) i 7) ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana.

Član 52.

Za prekršaj iz člana 51. ovog zakona može se uz kaznu izreći i zaštitna mera oduzimanja predmeta koji su upotrebljeni ili namenjeni za izvršenje prekršaja, odnosno koji su nastali izvršenjem prekršaja.

Član 53.

Novčanom kaznom od 40.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu državne uprave, ako:

- 1) ne uspostavi i ne vodi registar izdatih dozvola (član 42. stav 1);
- 2) ne objavi godišnji izveštaj o količini proizvedene, uvezene i izvezene ambalaže, kao i o upravljanju ambalažnim otpadom u Republici Srbiji i ne dostavi ga Ministarstvu (član 42. stav 3).

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rokovi za donošenje podzakonskih akata

Član 54.

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rokovi za prilagođavanje

Član 55.

Proizvođač, uvoznik, paker/punilac i isporučilac dužni su da:

- 1) organizuju preuzimanje ambalažnog otpada, u skladu sa članom 18. ovog zakona i obezbede prostor za preuzimanje, sakupljanje, razvrstavanje i privremeno skladištenje ambalažnog otpada, u skladu sa članom 19. ovog zakona u roku od dvanaest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona;
- 2) obezbede upravljanje ambalažnim otpadom iz člana 23. ovog zakona u roku od osamnaest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona;
- 3) za komunalni ambalažni otpad zaključe ugovor sa operaterom u roku od dvanaest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona;
- 4) za ambalažni otpad koji nije komunalni otpad zaključe ugovor sa operaterom ili pribave dozvolu za sopstveno upravljanje ambalažnim otpadom u roku od dvanaest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona;
- 5) podatke iz člana 26. stav 1. tačka 3) ovog zakona označe na ambalaži koju stavljaju u promet u roku od osamnaest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Krajnji korisnik je dužan da obezbedi sprovođenje propisanog postupka sa ambalažnim otpadom iz člana 27. ovog zakona u roku od osamnaest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odlaganje primene

Član 56.

Proizvođač i uvoznik ambalaže dužan je da svoje poslovanje koje se odnosi na označavanje ambalaže iz člana 15. ovog zakona uskladi u roku od dvanaest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ambalaža koja je proizvedena pre stupanja na snagu ovog zakona, a nije usaglašena sa osnovnim zahtevima koje ambalaža mora da ispunjava za stavljanje u promet, može da bude u prometu najduže dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 57.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.